

meerjarenvisie

- 1) Een visie op het voortgezet onderwijs
- 2) Een visie op het LAKS als organisatie

Oktober 2016

Preambule

WIJ, DE SCHOLIEREN VAN NEDERLAND, VERTEGENWOORDIGD IN HET LANDELIJK AKTIE KOMITEE SCHOLIEREN, ZIJN VAN MENING DAT IEDEREEN TOT ACHTTIEN JAAR, WOONACHTIG IN HET EUROPEES EN CARIBISCH NEDERLAND, RECHT HEEFT OP ONDERWIJS. IN DEZE MEERJARENVISIE OMSCHRIJVEN WIJ, DE SCHOLIEREN, NAAR WELK ONDERWIJS NEDERLAND ZOU MOETEN STREVEN.

Inleiding

Voor je ligt de meerjarenvisie van het **Landelijke Aktie Komitee Scholieren** (LAKS). Dit stuk bestaat uit twee delen: de meerjarenvisie op het voortgezet onderwijs, en de meerjarenvisie op de organisatie.

De meerjarenvisie op het voortgezet onderwijs bestaat uit drie pijlers: de bevordering van leerlingenparticipatie, optimale ontplooiing en een herkenbare onderwijsorganisatie. In dit stuk zullen wij op deze drie pijlers verder in gaan. Zij vormen de basis voor standpunten van het LAKS. Dit stuk is geen argumentatie op actuele onderwerpen, maar een brede en verre blik op het onderwijs.

Het tweede deel van deze meerjarenvisie gaat over de organisatie het LAKS. Sinds 1984 is het LAKS een organisatie voor en door scholieren. Wij proberen de leerlingenparticipatie en het onderwijs te verbeteren. Wij zijn opgericht om niet alleen over scholieren te praten maar ook met scholieren. Het is belangrijk dat we dat ook de komende jaren blijven doen, daarom is er ook een visie geschreven over hoe wij als organisatie willen functioneren.

Dit visiestuk is een basis voor de organisatie om onze standpunten en bewegingen te beargumenteren. Maak er optimaal gebruik van, in dit stuk kun jij als scholier je stem laten horen.

Deel I

Inhoud

Hoofdstuk 1 Voortgezet onderwijs volgens het LAKS

- 1.1 Intensieve leerlingenparticipatie
- 1.2 Optimale ontplooiingsmogelijkheden
- 1.3 Herkenbare onderwijsorganisatie

Hoofdstuk 2 Bevordering leerlingenparticipatie

- 2.1 Medezeggenschapsraden
- 2.2 Leerlingenraden
- 2.3 Kwaliteitszorg
- 2.4 Beoordeling docenten door leerlingen

Hoofdstuk 3 Kennis klimaat

- 3.1 Onderbouw
- 3.2 Bovenbouw havo/vwo
- 3.3 VMBO
- 3.4 Samenwerking bedrijfsleven en externe organisaties
- 3.5 Doorstroom
- 3.6 Kansongelijkheid
- 3.7 Onderwijstijd
- 3.8 Vakoverstijgend onderwijs
- 3.9 Brede school
- 3.10 Excellentie
- 3.11 ICT
- 3.12 Internationalisering
- 3.13 Docenten
- 3.14 Schoolboeken en lesmethoden
- 3.15 Toetsing
- 3.16 Leerplicht

Hoofdstuk 4 Sociaal klimaat

- 4.1 Pesten
- 4.2 Veiligheid en drugs
- 4.3 Emancipatie en acceptatie
- 4.4 Segregatie
- 4.5 Privacy
- 4.6 Afwezigheid
- 4.7 Schorsing en verwijdering
- 4.8 Klassengrootte
- 4.9 Passend Onderwijs

Hoofdstuk 5 Herkenbare onderwijsorganisatie

- 5.1 Bestuurlijke schaal
- 5.2 School- en vestigingsgrootte
- 5.3 Management in het onderwijs
- 5.4 Fusies
- 5.5 Privatisering
- 5.6 Autonomie
- 5.7 Transparantie
- 5.8 Onderwijsinspectie

Hoofdstuk I Voortgezet onderwijs volgens het LAKS

Het LAKS vertegenwoordigt bijna een miljoen scholieren in Nederland; jongeren die aan het begin van hun leven en carrière staan. Het voortgezet onderwijs is bij uitstek de plaats in de maatschappij waar mensen de kans krijgen zich te ontplooiën en zich voor te bereiden op de vervolgopleiding en loopbaan die nog komen. Het voortgezet onderwijs en VO- scholieren verdienen daarom alle aandacht en energie. Dat komt niet alleen de scholieren ten goede, maar ook de rest van Nederland: een goed opgevoede bevolking sterkt onze concurrentiepositie.

Het ideale Voortgezet Onderwijs volgens het LAKS stoelt op een drietal centrale pijlers:

Intensieve leerlingenparticipatie

1. Het LAKS is er niet voor niets vóór en dóór leerlingen: leerlingeninspraak is volgens het LAKS cruciaal voor de sfeer op en de kwaliteit van een school. Bij intensieve leerlingenparticipatie snijdt het mes bovendien aan twee kanten. Enerzijds dragen de leerlingen als ervaringsdeskundigen bijzonder waardevolle perspectieven aan en verrijken zo de besluitvorming op scholen. Anderzijds betekent leerlingenparticipatie ook verantwoordelijkheid dragen: om inspraak te hebben, moeten leerlingen inzet, betrokkenheid en initiatief tonen. Op die manier draagt leerlingenparticipatie bij aan de democratische vorming van scholieren.

Optimale ontplooiingsmogelijkheden

Het LAKS streeft ernaar dat alle scholieren in Nederland onderwijs van gelijke, hoogstaande, kwaliteit kunnen genieten. Daarbij hoort ten eerste een optimaal 'kennisklimaat': de randvoorwaarden van goed onderwijs moeten boven alle twijfel verheven zijn. De kennisoverdracht en ontwikkeling moeten door de beste docenten en moderne faciliteiten tot de mondiale top behoren en er moet maatwerk worden geleverd aan zowel toppers als klimmers. Daarnaast moet ook het sociale klimaat op scholen uitstekend zijn. Pesten moet koste wat kost bestreden worden en veiligheid moet wat het LAKS betreft hoog in het vaandel staan op iedere school.

Herkenbare onderwijsorganisatie

Het LAKS is voorstander van een voor leerlingen herkenbare organisatie van het onderwijs. Buitensporige managementlagen, almachtige bewindslieden en schoolbesturen die nooit een school van binnen zien passen totaal niet in dat beeld. Kleinschalige organisatie van het onderwijs komt de aandacht voor het primaire onderwijsproces ten goede én vergroot de betrokkenheid van leerlingen bij hun school. Het LAKS streeft daarom overtuigd naar een herkenbare organisatie van het Nederlandse onderwijs.

Hoofdstuk 2 Bevordering leerlingenparticipatie

Het is erg belangrijk dat inspraak op scholen geregeld wordt. In het ideale onderwijs is het belangrijk dat de keuze voor een vorm van medezeggenschap afgestemd wordt op de behoefte van leerlingen. Een leerlingenraad kan in het voordeel van de school werken als de leerlingen gemotiveerd zijn en er daadwerkelijk geluisterd wordt naar de mening van de scholier.

2.1 Medezeggenschapsraden

In de Wet Medezeggenschap Scholen¹ (WMS) zijn de rechten en plichten van de medezeggenschapsraad (MR) officieel vastgelegd. Dit is goed. De MR is een goed orgaan om de basis van de inspraak te waarborgen. Wel is het belangrijk dat de medezeggenschapscultuur op scholen drastisch verbetert zodat schoolbesturen eerlijk tegen medezeggenschapsraden durven te zijn en andersom. Alleen als dit gewaarborgd wordt kan er sprake zijn van echt goede medezeggenschap op scholen. Ook is het belangrijk dat alle geledingen in de MR voldoende contact onderhouden met hun achterban

2.2 Leerlingenraden

Leerlingenparticipatie op school is belangrijk. Iedere school is wettelijk verplicht om een medezeggenschapsraad te hebben. Dit is volgens het LAKS duidelijk onvoldoende. Er is grote behoefte aan medezeggenschap op ieder niveau. Juist in grote scholengemeenschappen waar de medezeggenschapsraad ver af staat van de leerling is participatie vaak hard nodig.

Een oplossing hiervoor is een leerlingenraad op iedere school. Een goed functionerende leerlingenraad op elke schoollocatie is het juiste middel om de participatie te verbeteren. Het LAKS vindt dat de school verplicht moet zijn een leerlingenraad te faciliteren en zo nodig te ondersteunen, wanneer een minimum van één leerling hierom vraagt. De leerlingenraad zou op elke school agenderingsrecht moeten hebben. Deze lokale en toegankelijke vorm van participatie vormt al een essentiële aanvulling op de formele medezeggenschap doordat zij bestaat. Het LAKS streeft ernaar om op scholen zonder leerlingenraad het belang van een leerlingenraad aan te kaarten. Zij moet wel recht hebben op een financiële bijdrage.

Beginnende leerlingenraden hebben vaak moeite met het opzetten van een professionele organisatie. Het LAKS gelooft dat lokale samenwerking tussen leerlingenraden een sleutelrol kan spelen in de oplossing van dit probleem. Ook kan lokale samenwerking zorgen voor kruisbestuiving tussen goed functionerende leerlingenraden. Bovendien ziet het LAKS het als haar opdracht om, waar nodig, leerlingen te helpen een leerlingenraad op te zetten.

2.3 Kwaliteitszorg

In de ideale vorm van onderwijs is er een transparante communicatie over de kwaliteit van het onderwijs. Er moet naar alle betrokken partijen geluisterd worden en er moet met alle betrokken partijen worden gepraat. De betrokken partijen zijn leerlingen, ouders en personeelsleden en de rest van de maatschappij.

Scholen moeten transparant zijn. Deze transparantie is belangrijk omdat scholen veel vrijheid hebben om hun onderwijs in te vullen. De kwaliteit moet echter wel gewaarborgd worden. De kwaliteit moet verantwoord kunnen worden naar de maatschappij.

2.4 Beoordeling docenten door leerlingen

Een belangrijke plek voor leerlingenparticipatie is de aanstelling en de beoordeling van docenten. Leerlingen zouden een belangrijke rol moeten krijgen in het aanstellen en beoordelen van docenten. Hoe scholen dit bewerkstelligen is aan hen. Om een goed beeld te krijgen van het functioneren van docenten kunnen zij de mening van leerlingen peilen door het gebruik van enquêtes, apps of andere

¹ Meer informatie over Wet Medezeggenschap Scholen is te vinden op www.infowms.nl

ontwikkelingen op dit gebied. Bij functioneringsgesprekken kan gebruik gemaakt worden van deze evaluaties. Belangrijk is ook dat leerlingen het eens zijn met de aanstelling van docenten. Het LAKS ziet daarom een grote rol weggelegd voor scholieren in sollicitatiecommissies. Dit kan middels deelname aan sollicitatiegesprekken en de beoordeling van docenten tijdens hun proefperiode.

Hoofdstuk 3 Kennis klimaat

3.1 Onderbouw

Het LAKS is van mening dat de onderbouw vooral ruimte moet bieden aan het voltooiën van de basiskennis. Deze basiskennis houdt zowel verband met een verbreding als met een focus op de basisvakken Nederlands, Engels en wiskunde. Een goede doorstroom vraagt namelijk om prioriteit voor reken- en taalvaardigheden. De onderbouw fungeert als oriëntatiefase voor een sector- of profielkeuze en tevens als tijd waarin persoonlijke sociale ontwikkeling erg belangrijk is. Naast deze basisvakken moet er dus ook genoeg aandacht zijn voor verbreding. Zo moet de leerlingen geleidelijk zelfstandigheid worden aangeleerd ter voorbereiding op de bovenbouw. Al in de onderbouw moet er een goede basis aan natuurwetenschappelijke kennis zijn gelegd. Een dergelijke opzet waarborgt dat men in de bovenbouw aan verdieping toekomt. Bovendien is het in het belang van de leerling om in de onderbouw structureel aandacht te besteden aan persoonlijke ontwikkeling. De onderbouw vraagt mede hierdoor duidelijk om meer begeleiding en aandacht voor leerlingen. Een goed fundament dat in de onderbouw wordt gelegd komt de gehele bovenbouwcarrière ten goede.

3.2 Bovenbouw HAVO/VWO

3.2.1 Tweede Fase

De huidige tweede fase is de inhoudelijke kant van de bovenbouw van het havo en het vwo. Het LAKS staat achter de huidige situatie van de vier profielen. Bij alle profielen moet alle vakken in het keuzedeel aangeboden worden, er mogen alleen inhoudelijke eisen aan de leerlingen worden gesteld. Het kerngedeelte van de profielen moet op elke school nageleefd worden zoals de wet voorschrijft. Als er weinig animo is voor een bepaald vak moet daar een passende oplossing voor worden gevonden door de school, zodat de leerlingen het vak wel kunnen volgen.

3.3 VMBO

Het VMBO heeft een belangrijke rol binnen het voortgezet onderwijs en vraagt om een eigen aanpak. Het is een goede zaak als de lerarenopleiding een specialisatie biedt voor docenten van het VMBO en MBO. De kwaliteit van het beroepsonderwijs hangt af van de bekwaamheid van de docent. Als vmbo-scholieren meer uitgedaagd worden, neemt de populariteit van het vmbo hoogst waarschijnlijk toe. Nu gebeurt dit vaak nog te weinig op scholen. Het LAKS pleit daarom voor een verhoging van het niveau en de kwaliteit van het VMBO- tl. Ook pleiten we ervoor dat VMBO- b/k hun eigen karakter terugkrijgen door meer praktijk in de lessen te behandelen. Samen met een goede (intensieve) begeleiding en persoonlijke aanpak voorkom je schooluitval en zorg je voor betere kansen voor VMBO-leerlingen.

3.4 Samenwerking bedrijfsleven en externe organisaties

Er moet een goede samenwerking zijn tussen alle vormen van het onderwijs en het bedrijfsleven. Op deze manier biedt men leerlingen concrete kansen tot ontplooiing. Bedrijven kunnen dus in bepaalde lesvormen op school worden betrokken. De lesinhoud kan hierdoor aantrekkelijker worden gemaakt, doordat er geschakeld kan worden tussen de theorie en de praktijk.

Het is de taak van de onderwijsinspectie om op de implementatie hiervan toe te zien. Daarbij hebben externe organisaties vanzelfsprekend ook een cruciale rol als het aankomt op kwalitatief goede stageplaatsen.

3.5 Doorstroom

3.5.1 Doorstroom van de basisschool naar de middelbare school

Het is belangrijk dat basisschoolleerlingen zo snel mogelijk goed op hun plaats zitten binnen het voortgezet onderwijs. Op de basisschool weten de leraren van de bovenbouw het beste wat een scholier aankan. Het LAKS vindt daarom het advies van de bovenbouwleraar belangrijker dan de einduitslag van de eindtoets. Het LAKS gaat er vanuit dat een leerlingvolgsysteem hierin wordt meegenomen. Ook middelbare scholen zouden op basis van het gehele advies moeten selecteren en niet enkel op de resultaten van een eindtoets. Verder moet ervoor gezorgd worden dat leerlingen met vergelijkbare kwaliteiten op hetzelfde schooltype terecht komen. Regionale verschillen moeten streng bestreden worden. Tenslotte is het goed dat scholen zelf de ruimte krijgen om te kiezen voor de duur van de “bruggerperiode”. Het LAKS ziet het belang van brede brugklassen in, omdat dit de scholier kan helpen zich op zijn eigen tempo te ontwikkelen, en te groeien. Uiteraard is het belangrijk dat scholen vanaf het begin een zorgvuldige inschatting maken van het niveau van de scholier, en als in de loop van het eerste schooljaar blijkt dat de capaciteiten van de leerling niet aansluiten bij het huidige niveau, dan moet er de ruimte zijn om in het eerste jaar deze leerling soepel te laten doorstromen naar een leeromgeving die beter bij de leerling past. Wanneer dit van toepassing is is het belangrijk dat alles in overleg gaat met de scholier zelf. Zo krijgen leerlingen goed de kans om in een nieuwe omgeving op een nieuwe school zichzelf te bewijzen.

3.5.2 Doorstroom binnen de middelbare school

Veel scholieren hebben niet direct de mogelijkheid om op het juiste niveau te beginnen. Daarom is het LAKS van mening dat iedere scholier genoeg de mogelijkheid moet krijgen om door te kunnen stromen binnen het voortgezet onderwijs. De meeste doorstroom moet gegenereerd worden in de onderbouw van het voortgezet onderwijs, maar het moet daarnaast absoluut mogelijk zijn diploma's te stapelen na het eindexamen. Zo krijgt iedere leerling de mogelijkheid om zijn of haar talenten te ontwikkelen. Het LAKS is tegen het stellen van aanvullende eisen om diploma's te stapelen om automatische toegang tot het volgende niveau te realiseren. Het LAKS pleit voor landelijke oplossingen, die het stellen van doorstroom eisen tegen te gaan. Indien sprake is van doorstroom zonder het behalen van een diploma zijn extra eisen logisch. De scholier wordt om een extra inspanning gevraagd; het LAKS verwacht dat de school de scholier te allen tijde blijft begeleiden en stimuleren. Zomerscholen of andere mogelijkheden om scholieren kennis bij te spijkeren moeten gratis aangeboden worden.

3.5.3 Doorstroom van de middelbare school naar het hoger onderwijs en MBO

De aansluiting van het voortgezet onderwijs naar het hoger onderwijs verloopt vaak stroef. Op dit moment is er een te hoog percentage studenten dat in het eerste jaar uitvalt door een verkeerde studiekeuze. Ook vallen er veel scholieren uit tussen het voortgezet onderwijs en de vervolgopleiding. Het LAKS is van mening dat scholen de verantwoordelijkheid voor loopbaanoriëntatie op zich moeten nemen zodat leerlingen direct een goede keuze en een goede start kunnen maken. Het is belangrijk dat er niet alleen voorlichting en informatie over vervolgopleidingen wordt gegeven, maar dat scholieren ook intensief begeleid worden met het maken van een weloverwogen keuze. De decaan moet hierbij het aanspreekpunt zijn en is bovendien verantwoordelijk voor het hele proces op school. De middelbare scholieren in aanraking brengen met de oud-leerlingen ter verduidelijking van het belang van een goede keuze is een stap in de goede richting. De overgang naar het MBO is voor veel leerlingen erg lastig en veroorzaakt veel uitval. Dat komt mede door een slechte aansluiting van de lesstof. Het VMBO en het MBO moeten beter op elkaar afgestemd worden door middel van een doorlopende leerweg. Het is belangrijk om voor een goede overdracht van leerlingendossiers te zorgen zodat meer leerlingen met een startkwalificatie het MBO verlaten. Op langere termijn moet de samenwerking leiden tot een beter integratie tussen

VMBO en MBO scholen, met als een eventuele oplossing een combinatie school van VMBO-MBO scholen. Een andere reden voor het hoge uitvalpercentage is dat het voor scholieren niet altijd duidelijk is wat de vervolgopleiding inhoudt. Het LAKS zou graag zien dat er meer energie wordt gestoken in de studiekeuzebegeleiding. Dit in de vorm van betere persoonlijke begeleiding, voorlichtingen keuzemodules en stages. Onafhankelijke studiekeuze-informatie voor VMBO'ers is erg belangrijk.

3.5.4 Selectie aan de poort

Het hoger onderwijs stroomt vol, daardoor gaan steeds meer vervolgopleidingen selecteren Op excellente studenten. Ook binnen het MBO zijn er opleidingen die en zeer grote toeloop hebben van studenten. Het LAKS is van mening dat iedere scholier die in het bezit is van het benodigde middelbare school diploma toegang moet hebben op de vervolgopleiding van zijn keuze. De waarde van middelbare schooldiploma zou ook dusdanige moeten zijn dat het overleggen van zo'n diploma de kwaliteiten, kennis en vaardigheden van een scholier aantoon, het toetsen van die zaken door een vervolgopleiding zou dan ook niet nodig moeten zijn.

Het zorgen voor genoeg capaciteit is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de vervolgopleiding. Slechts in die uitzonderlijke situaties waarbij vervolgopleidingen absoluut geen mogelijkheden hebben om de capaciteit te vergroten zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit, zou selectie aan de poort moeten worden toegepast. Selectie aan de poort zou niet toegepast moeten worden om de meest excellente studenten te selecteren en zo de kwaliteit van de opleiding beter te doen lijken.

Het LAKS constateert dat helaas het tegenovergestelde. Op steeds meer opleidingen in het hoger onderwijs wordt een numerus fixus ingevoerd.

Bij matching kijkt de opleiding of het profiel van de scholier in de opleiding past. Het LAKS constateert ook dat de uitval van studenten op vervolgopleidingen door verkeerde studiekeuze een groot probleem is. Het LAKS staat daarom positief tegenover matching. Het is goed dat scholieren die een bepaalde opleiding willen doen, kijken of die echt opleiding bij hen past. Zo wordt er beter nagedacht over het keuzeproces. Het LAKS is van mening dat matching standaard moet zijn bij vervolgopleidingen. Het LAKS hecht er wel grote waarde aan dat de uitkomst een advies is zonder gevolgen. Het LAKS staat positief tegenover een vroege inschrijving met daarna een matchingsprocedure, waarna scholieren nog kunnen veranderen van studie. Laatkiezers vallen vaak uit. Op deze manier komt er ook meer druk op de laat kiezende scholieren om met hun studiekeuze bezig te zijn.

Het LAKS staat in beginsel negatief tegenover numerus fixus. Scholieren die op latere leeftijd tot bloei komen worden op deze manier nooit toegelaten tot bepaalde opleidingen. Indien numerus fixus toch noodzakelijk is, dient dit volgens het LAKS te gebeuren volgens een systeem, lijkend op decentrale selectie. Hierbij moeten scholieren referenties aandragen en wordt hun motivatie onderzocht doormiddel van een toets. De vervolgopleiding toetst de kennis en vaardigheden in relatie tot die specifieke opleiding. Ook moeten de eindcijfers van scholieren worden overlegd. Dit moet allemaal gewogen worden.

3.6 Kansengelijkheid

Elk kind in Nederland moet, ongeacht afkomst of thuissituatie, gelijke kansen hebben binnen het onderwijs. Het LAKS is van mening dat al vanaf de basisschool goed naar het kind moet worden gekeken, en het desbetreffende kind de kansen geboden moeten worden waar zij/hij recht op heeft. Onder andere het bieden van maatwerk en goede ondersteuning door Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB) door scholen spelen hierin een grote rol.

Docenten en (persoonlijke) begeleiders worden geacht constant in gesprek te gaan met de scholier zelf, maar ook ouders om te blijven kijken naar hoe het beste uit elke scholier kan worden gehaald. Soepele overgangen zijn hierbij een uiterst belangrijke zaak. Ook is het belangrijk dat financiën geen

leidende rol spelen in de loopbaan van de scholier. Door bijlessen, huiswerkbegeleiding en andere vormen van begeleiding gratis aan te bieden hebben alle scholieren dezelfde kansen en krijgen de kinderen uit bijvoorbeeld een lager sociaal milieu geen achterstand op de rest. Door samenwerking van verschillende partijen op regionaal niveau kan elke scholier zijn plek makkelijk vinden in de maatschappij, en worden de gelijke kansen bevorderd.

3.7 Onderwijstijd

Het LAKS constateert dat een verplicht aantal lesuren niet leidt tot het waarborgen van kwalitatief goed onderwijs. Door een fixatie op de lesurennorm gaan scholen dwangmatig diverse nutteloze maatregelen nemen om de norm te halen. Hierbij vergeten scholen echter vaak hun onderwijskundige taak, wat ten koste gaat van de motivatie van scholieren. Volgens het LAKS moet dit dus hoe dan ook worden voorkomen. Mits de onderwijsprestaties op peil blijven is het aantal gegeven lesuren minder belangrijk dan de kwaliteit daarvan. Het LAKS vindt de eenzijdige focus een kwalijke zaak en ziet daarom graag meer aandacht voor de kwalitatieve invulling van de lessen. Dit kan door een urennorm vorm te geven middels een bandbreedte en de inspectie risicogericht te laten controleren.

3.8 Vakoverstijgend onderwijs

Het LAKS vindt dat er betere afstemming van bijvoorbeeld keuzemodules per vak moet komen die ook daadwerkelijk betrekking hebben op de lesstof. Het LAKS ziet dit het liefst in meer projectvormen in percentage van de onderwijstijd. Ook ziet het LAKS graag dat het initiatief voor een project vanuit de leerling komt, maar onder begeleiding van de docent, in overeenstemming met de leerling.

3.9 Brede school

Een brede school heeft samenwerkingsverbanden met partijen die zich bezig houden met opgroeiende kinderen. Het doel hiervan is om de scholier beter voor te bereiden op de maatschappij, en om de ouders, de omgeving en mensen uit het bedrijfsleven meer bij de school te betrekken, om zo goede banden te onderhouden. Deze extra circulaire activiteiten kunnen een goede aanvulling leveren op de sfeer op school en het LAKS staat hier dus achter.

3.10 Excellentie

Excellente scholieren moeten zo veel mogelijk uitgedaagd worden. Dit kan op veel verschillende manieren, bijvoorbeeld op een Gymnasium of Technasium. Ook ziet het LAKS graag dat excellente scholieren de mogelijkheid hebben om een voortraject van het hoger onderwijs te doorlopen. In de visie van het LAKS is excellentie echter meer dan het bovenstaande. Excellentie kan zich ook manifesteren door bijzondere talenten buiten de schoolsfeer, zoals sporttalent of muzikalent. Ook het stimuleren van dergelijk talenten zou het LAKS graag toegevoegd zien aan het huidige excellentiebeleid. Het LAKS vindt dat excellentie een goede manier is om scholieren uit te dagen en het beste uit leerlingen te halen, maar vindt ook dat excellentie nooit ten koste mag gaan van scholieren die hard werken om een bepaald niveau te halen en scholieren in de middenmoot. Dit omdat aandacht en zorg die oorspronkelijk voor hen bestemd was verplaatst naar excellentie. Het LAKS is voorstander van het volgen van vakken op een hoger of lager niveau, zodat leerlingen zich bij bepaalde vakken kunnen excelleren

3.11 ICT

Het LAKS constateert dat er een groeiende belangstelling is voor het gebruik van ICT in het onderwijs. Het LAKS is positief wat betreft het (correct) gebruik van ICT en ziet veel mogelijkheden voor ICT om een bijdrage te leveren aan het onderwijs. ICT moet echter wel een toegevoegde waarde hebben op het onderwijs. Het LAKS is bang dat ICT te snel wordt geïmplementeerd in het onderwijs. Randvoorwaarden voor het gebruik van ICT op school zouden dan ook het volgende moeten zijn:

- Goede bijscholing voor personeel moet verplicht zijn en voor leerlingen een mogelijkheid.
- Een duidelijk plan waarom ICT een bijdrage levert voor het onderwijs op school.

- Evaluatiemomenten waar leerlingen aan het woord komen over wat zij van het ICT-gebruik op school vinden.

Wanneer er aan deze voorwaarden wordt voldaan, moedigt het LAKS het effectief gebruik van ICT aan.

3.12 Internationalisering

De wereld internationaliseert steeds verder. Het LAKS raadt scholen aan om internationalisering op zoveel mogelijk vlakken te stimuleren. Dit kan zowel door middel van buitenlandse excursies, als door internationaal gerelateerde activiteiten op school zelf. Bij een internationale wereld hoort de scholier ook een goede kennis van het Engels en een eventuele tweede moderne vreemde taal te hebben.

Het is goed voor scholieren om in aanraking te komen met andere, verschillende culturen. Deze verbreding van het onderwijsprogramma moet gestimuleerd worden. De mogelijkheid om met andere scholieren en culturen in contact te treden moet een belangrijk onderdeel zijn van een uitwisseling.

3.13 Docenten

Een school staat of valt met de kwaliteit van docenten die blijven bijleren. Dit begint bij de opleiding. Het LAKS meent dat alle docenten in het bezit moeten zijn van lesbevoegdheid, waardoor docenten bekwaam zijn. Indien dit niet het geval is, moet de docent afspraken met de school maken om de bevoegdheid binnen twee jaar te halen.

Het LAKS is van mening dat leerlingen het beste kunnen beoordelen wiens manier van lesgeven het meest effectief is, aangezien zij onderwijs genieten van de docenten. Daarom ziet het LAKS graag dat leerlingen een adviserende rol krijgen in sollicitatieprocedures voor nieuwe docenten en functioneringstrajecten voor docenten die al lesgeven op school.

Daarbij moet er een mogelijkheid voor bijscholing gecreëerd worden ter ondersteuning van minder goed presenterende leraren, zodat zij de mogelijkheid krijgen hun functioneren te verbeteren.

3.14 Schoolboeken en lesmethoden

Het principe van gratis schoolboeken, zowel fysiek al digitaal is zeer juist, maar het mag de kwaliteit van het lesmateriaal niet beïnvloeden. Er zijn veel verschillende scholen met evenveel verschillende lesmethoden. Het is belangrijk dat een school in overleg met leerlingen en docenten voor een aantal werkvormen kiest en deze consequent toe past zodat bovenbouw leerlingen weten waar ze aan toe zijn. Hierbij is wel de voorwaarde dat de werkvormen van goede kwaliteit zijn. Wanneer een lesvorm hier niet aan voldoet is het mogelijk om te wisselen van werkvorm in overleg met docenten en leerlingen. Een lesmethode moet aantrekkelijk zijn voor de leerling, het moet je aanzetten tot leren en het moet de juiste stof bevatten. Ten slotte moeten de leerlingen kunnen vertrouwen op de kwaliteit van het lesmateriaal, ook wanneer docenten deze zelf of samen ontwikkelen, bijvoorbeeld voor de tablet of laptop. De lesmethoden sluit dus aan bij de school en is in overleg met docenten, ouders en leerlingen vastgesteld.

3.15 Toetsing

3.15.1 Examens

De examens zijn de kans voor de scholier om te bewijzen wat hij of zij geleerd heeft. Hierbij is het LAKS voor een stelsel met schoolexamens en het centrale examen. Door op verschillende momenten te toetsen kun je voorkomen dat het examen slechts een momentopname is. Het centraal examen is ook een manier om de kwaliteit van een school te onderzoeken. Het LAKS zou graag zien dat ook de schoolexamens qua niveau zo veel mogelijk gelijk aan elkaar zijn. Dat betekent bijvoorbeeld voor iedere scholier de zelfde herkansingsmogelijkheden. Iedere scholier moet dezelfde kansen hebben.

Het LAKS staat neutraal tegenover het idee van gespreid examen doen. Toch zou het LAKS graag zien dat het CE nog minder een momentopname wordt. Door gespreide examens kan onderwijs op maat gerealiseerd worden en wordt de examendruk minder. We plaatsen echter wel

vraagtekens bij de kwaliteit van gespreid examen doen. Met de examens in een korte periode moet de scholier in staat zijn om veel stof in een korte tijd te reproduceren. Volgens het LAKS draagt ook die vaardigheid bij aan het eindexamen.

De invoering van de computerexamens (Facet) is een ontwikkeling van de laatste jaren. Het LAKS is niet tegen deze ontwikkeling, maar wil wel dat de invoering geleidelijk verloopt in verband met de vele problemen die kunnen ontstaan. De ICT infrastructuur op school moet goed zijn. Ook moet goed gekeken worden of een computerexamen een verbetering is ten opzichte van het papierenexamen. Alleen dan mag invoering aan de orde zijn.

Het LAKS vindt dat een gymnasiast die zakt voor het gymnasium in aanmerking moet kunnen komen voor een atheneum diploma, mits deze scholier voldoet aan alle eisen van het atheneum. Het LAKS is van mening dat dit ook van toepassing moeten kunnen zijn op leerlingen die op een categoriaal gymnasium zitten.

3.15.2 Onderbouwtoets

Het LAKS is tegen het continu toetsen, om maar zo goed mogelijk de voortgang van de scholier in het oog te houden. De docenten moeten zelf in staat zijn dit te beoordelen. Bovendien is een nationale toets een momentopname waar de leerling druk heeft om te presteren. Een voorgestelde jaarlijkse peiling gaat nog verder dan één centrale toets. Het is aan de school om, desgewenst middels een toets, de voortgang bij te houden: een nationale toets draagt hier niets aan bij.

3.15.3 Eindtoets basisschool

Het LAKS streeft ernaar om de eindtoets voor iedere basisschoolleerling beschikbaar te stellen als aanvulling op het advies van de leerkracht over het middelbare schoolniveau. Zo krijgt iedere leerling de kans om te laten zien welk niveau diegene aankan. De uitslag van de eindtoets kan de beoordeling van de docent alleen in positieve zin beïnvloeden.

3.16 Leerplicht

Op dit moment ben je tot je 16e jaar leerplichtig en is er tot het 18e jaar een kwalificatieplicht. Deze leerplicht is belangrijk om scholieren te beschermen tegen zichzelf. Leerlingen zijn op een leeftijd van veertien jaar niet verantwoordelijk genoeg om zélf de keuze te maken of zij naar school gaan of niet. Door middel van de leerplicht wordt de leerling echter niet optimaal beschermd. Diplomaplicht in combinatie met leerplicht is daarom beter; een verhoging van de leerplicht is niet nodig. Alle leerlingen moet met een diploma hun voortgezet onderwijs periode afsluiten. Deze diplomaplicht geeft leerlingen in combinatie met leerplicht een stimulans voor een vervolgopleiding.

3.17 Vakinhoud

Actualiteit moet worden meegenomen in het lesprogramma zowel als ondersteuning van de lesstof als als verrijking. De school moet in de bovenbouw alle stof uit het examenprogramma hebben behandeld, maar moet zeker niet worden weerhouden van het aanbieden van verrijkende stof.

Hoofdstuk 4 Sociaal klimaat

4.1 Pesten

Pesten komt op vrijwel iedere school voor, zowel op sociaal als interactief gebied. Dit moet stoppen. Pesten kan een blijvende negatieve invloed hebben op slachtoffers van pesten. Dit zou op geen enkele manier mogen gebeuren ongeacht welke beweegredenen. Het LAKS constateert dat grote anti-pest campagnes en lespakketten niet de gewenste resultaten opleveren. Daarom ziet het LAKS graag een grote betrokkenheid vanuit docenten, mentoren, scholieren en andere geledingen betrokken bij school om pesten vroegtijdig te signaleren en te stoppen. Een goedlopend na-traject voor de pesters en de gepesten zijn daarom ook van essentieel belang om pesten op school tegen te gaan. Tevens is het LAKS voor het hanteren van een pestprotocol op scholen zodat een ieder, welke situatie dan ook, weet waar hij of zij aan toe is en welke consequenties op pesten staan.

4.2 Veiligheid en verboden middelen

Iedere scholier moet zich veilig voelen op en om school. Zowel op sociaal gebied, (zie emancipatie en acceptatie) als op fysiek gebied. Het is ontzettend belangrijk om er zorg voor te dragen dat wapens noch andere gevaarlijke middelen de school binnen komen. Echter vindt het LAKS dat controle hierop niet mag door middel van detectiepoorters, verplichte pasjes, etc. Het LAKS vindt dat de veiligheid op scholen gewaarborgd kan blijven door goede contacten te onderhouden tussen docenten, scholieren, ouders en autoriteiten. De school moet daarnaast een voorbeeldfunctie vervullen als het gaat om verboden middelen met het oog op een goed sociaal klimaat. Ook moet het voor alle scholieren duidelijk zijn wat er in het schoolreglement is opgenomen betreft verboden middelen. Het schoolklimaat moet van een dusdanig niveau zijn dat een ieder zich veilig voelt op en om de school.

4.3 Emancipatie en acceptatie

Iedereen moet geaccepteerd worden om wie hij/zij is. Het LAKS veroordeelt dan ook elke vorm van discriminatie op school. Er mag geen onderscheid gemaakt worden op basis van bijvoorbeeld, afkomst, seksuele voorkeur of cognitieve vaardigheden van een scholier. Het LAKS vindt dat ieder individu geaccepteerd en opgenomen moet worden binnen de school. Docenten en directies mogen in de opinie van het LAKS individuen of groepen niet positief noch negatief discrimineren. De school is namelijk meer dan een leeromgeving voor scholieren, het is ook een leefomgeving.

4.4 Segregatie

Het LAKS is tegen het uitsluiten, achterstellen of voortrekken van groepen leerlingen op school. Dit verschijnsel, segregatie, mag dan ook op geen enkele school plaatsvinden. Het LAKS is in het bijzonder huiverig voor het verschijnsel waarbij scholen een afdeling wegens een grote populatie allochtone scholieren sluiten. Schooldirecties en –besturen moeten ingrijpen bij de eerste verschijnselen van segregatie. Tevens moet goed gekeken worden naar het schooladvies op de basisschool in relatie met de etnische achtergrond. Als CITO-scores voortdurend afwijken van adviezen moet hard opgetreden worden. Voorlichting en scholing van docenten zou dan aan de orde moeten zijn.

4.5 Privacy

De privacy van de scholier moet gewaarborgd worden. Leerlingengegevens en -dossiers moeten niet door iedereen in te zien zijn; het moet beperkt blijven tot een groep van bij de leerling betrokken personeelsleden. Iedere school moet verplicht zijn een reglement rondom privacy opgenomen te hebben in het leerlingenstatuut, zodat iedere leerling van de geldende regels op de hoogte is. Privacywetgeving mag echter niet doorschieten en optimaal gebruik van het leerlingdossier belemmeren. Het inzichtelijk maken van roosters, cijferkaarten (eventueel met wachtwoord) of schoolfoto's moet kunnen na instemming van leerlingen via het leerlingenstatuut. Nieuwe technologie brengt ook nieuwe mogelijkheden mee voor het maken van geluid- en beeldfragmenten binnen de school. Het is aan de school om ervoor te zorgen dat hier op een verantwoorde manier mee omgegaan wordt.

4.6 Afwezigheid

4.6.1 Ziekte

Elke leerling heeft recht op goed onderwijs, ongeacht of hij of zij normaal het lesprogramma kan volgen of niet in staat is in de les aanwezig te zijn. Daarom vindt het LAKS dat de school zorg moet dragen voor een passende oplossing voor een zieke leerling. Hieronder vallen zowel chronisch zieken binnen het regulier onderwijs als eenmalig zieken met een minimum van twee weken afwezigheid. Zodra langdurige ziekte geconstateerd wordt, moet een school adequaat handelen. Dit houdt in dat de school direct samen met de leerling een studieplan opstelt en zorgt dat er zo snel mogelijk onderwijs aangeboden kan worden. De school is verantwoordelijk voor de levering van alle benodigde voorzieningen. Voorwaarde is dat alle betrokken partijen, de school uitgezonderd, hiermee instemmen.

4.6.2 Verzuim en schoolverlaters

Ongeoorloofd verzuim moet zo goed mogelijk bestreden worden. Het bestraffen van spijbelen en ander verzuim moet echter gepaard gaan met goed overleg. Een privé-situatie kan voor een scholier immers ook een reden zijn om te spijbelen. Verzuim moet een signaal zijn om de leerling extra in de gaten te houden en te begeleiden. Herhaaldelijk spijbelen moet worden tegengegaan door het onderhouden van nauw contact met de ouders en de betrokken scholier over de situatie van de scholier zelf. Vroegtijdig de school verlaten is een probleem, zowel voor de maatschappij als de betreffende scholier. De scholier kan hier zijn toekomst en ontwikkeling mee beperken, door zonder diploma of startkwalificatie de school te verlaten. Voor de maatschappij betekent vroegtijdig op school verlaten een verlies aan kennis en vaardigheden, daarom moeten leerlingen zoveel mogelijk gestimuleerd worden om met een startkwalificatie van school te gaan.

4.7 Schorsing en verwijdering

In het geval van problemen is volgens het LAKS schorsing of verwijdering van school de laatste optie in een conflict. Het LAKS is van mening dat de scholier zoveel mogelijk binnen de school moet worden gehouden zodat de ontwikkeling van de leerling in de gaten kan worden gehouden. Het verwijderen van een scholier zonder een gepaste vervolgschool moet onmogelijk zijn. De school dient altijd de verantwoordelijkheid over de leerling te behouden en mag niet proberen om de leerling zo snel mogelijk te lozen als het de verkeerde kant op dreigt te gaan.

4.8 Klassengrootte

Persoonlijke aandacht is essentieel. Het LAKS streeft naar een wettelijk maximum van 20 leerlingen per klas in te voeren, waardoor de individuele aandacht van de leerling wordt gegarandeerd. Daarnaast juicht het LAKS onderzoek naar andere onderwijsvormen die te grote klassen tegengaan, zoals het universiteitsmodel, toe.

4.9 Passend Onderwijs

Persoonlijke aandacht is van essentieel belang. Met passend onderwijs kunnen scholen meer maatwerk bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Elke leerling heeft immers recht op goed onderwijs, ook leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben. Dit maakt het mogelijk voor leerlingen om bij voorkeur het reguliere onderwijs te volgen. Het LAKS is van mening dat deze aanpak goed is, omdat deze persoonlijke benadering alle leerlingen ten goede komt. Het passend onderwijs heeft dezer jaren te maken met grote ontwikkelingen. Het LAKS is van mening dat deze sector nu met rust moet worden gelaten om eerst zichzelf weer te bewijzen.

De nieuwe regionale samenwerkingsverbanden moeten zich nog bewijzen. Wel gelooft het LAKS in deze samenwerking tussen reguliere en speciale scholen. De nieuwe zorgplicht betekent namelijk dat scholen samen verantwoordelijk zijn voor het bieden van een goede onderwijsplek voor een leerling. Dit kan echter alleen slagen met voldoende budget en goede afspraken. Ongewenste doorstroom naar het regulier onderwijs en beperking van hulpmiddelen en aandacht mag niet tot de consequenties behoren. Het reguliere onderwijs kan zelden de intensieve begeleiding van het speciaal voortgezet onderwijs bieden, waardoor een verplichting ten koste kan gaan van de aandacht richting medeleerlingen. Wel moeten leerlingen met een fysieke beperking zo veel mogelijk de kans krijgen

binnen het reguliere onderwijs te blijven. Wanneer een samenwerkingsverband graag ziet dat een leerling naar een andere school verhuist met een passender ondersteuningsprofiel, moeten betreffende ouders en leerling volgens het LAKS zorgvuldig bij het proces worden betrokken.

Hoofdstuk 5 Herkenbare onderwijsorganisatie

5.1 Bestuurlijke schaal

Het LAKS ziet voordelen in samenwerking tussen scholen in de vorm van allianties waarbij zij onder één bestuur vallen. Dit kan voordelen bieden voor het personeel, schaalvoordelen voor bijvoorbeeld de verspreiding van schoolboeken en tenslotte ook zeker de kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Het is hierbij belangrijk dat de school haar eigen identiteit behoudt en de schoollocatie de mogelijkheid houdt om op alle fronten zelfstandig te opereren. Het LAKS streeft naar betrokkenheid van alle geledingen bij het overkoepelende bestuur binnen de GMR. Het bestuur moet zich bijzonder actief inzetten om medezeggenschap en dus betrokkenheid op dit niveau te waarborgen.

5.2 School- en vestinggrootte

Een leerling mag zich nooit anoniem voelen binnen de school. Het LAKS is tegen leerfabrieken en andere excessen. Men mag echter nooit enkel oordelen op basis van het leerlingenaantal van een school. Door meerdere vestigingen en locaties kan de persoonlijke aandacht voor elke leerling bijvoorbeeld beter worden gewaarborgd. Voor leerlingen moet de afstand tot de directie en medezeggenschapsorganen klein zijn. Om dit te realiseren is het wenselijk dat een directielid op locatie werkzaam is. Hierdoor weet de directie wat er speelt in de school en is zij toegankelijk voor de leerlingen. Ook moet er worden gestreefd naar een MR (deelraad) op iedere locatie, zodat onderwerpen die besproken en aangedragen worden dicht bij de leerling staan.

5.3 Management in het onderwijs

Het LAKS is van mening dat geld voor het primaire proces de beste resultaten levert, daarom is het belangrijk dat de overheid de managementuitgaven van scholen begrenst door een maximum aan uitgaven voor overhead en management in te stellen. De hoogte van deze uitgaven moet op de kwaliteitskaart van de inspectie vermeld staan. Een school hoeft niet altijd klein te zijn, maar moet niet onderdeel zijn van dure bestuurlijke verbanden.

5.4 Fusies

Zorgvuldigheid is essentieel bij een succesvolle fusie. Het LAKS is positief over een fusietoets in het voortgezet onderwijs voor fusies op zowel bestuurlijk- als op schoolniveau. In deze fusietoets moeten criteria staan die zijn opgesteld door alle belangenorganisaties binnen het onderwijs. Het ministerie zou bij elke fusie moeten controleren of er aan alle criteria wordt voldaan. Een fusie mag alleen uitgevoerd worden wanneer alle geledingen van de MR hiermee instemmen. Draagvlak is cruciaal voor een gezonde positieve toekomst. Hiervoor is het essentieel dat alle geledingen van de MR voldoende informatie hebben om een weloverwogen keuze te kunnen maken.

5.5 Privatisering

Privatisering wordt door het LAKS afgekeurd. Het mag nimmer zo zijn dat een dubbel stelsel ontstaat met zowel private en publieke scholen. Iedere leerling heeft recht op gelijke kansen. Voorwaarde hierbij is wel dat deze gelijke kansen ook door de overheid geboden worden. Soms blijkt privaat onderwijs de enige mogelijkheid het gewenste diploma te behalen.

5.6 Autonomie

Scholen moeten een bepaalde autonomie hebben. Over een aantal onderwerpen kan juist de school het beste een beslissing nemen en moet daarin dan ook door de overheden zo vrij mogelijk worden gelaten. Het gaat hierbij voornamelijk om schoolgebonden zaken. Wat bijvoorbeeld de invulling is van de lestijd op een school, is afhankelijk van de cultuur op de onderwijsvisie van een school. Zogezegd bepaalt de overheid 'wat' scholieren moeten leren, en vullen scholen het 'hoe' in. Dit is echter erg zwart-wit. Het is wel belangrijk dat de overheid enkele kaders stelt waaraan scholen, binnen hun autonome ruimte, moeten voldoen. Zo vindt het LAKS dat er een aantal basisvoorwaarden zijn voor lestijd die landelijk vastgesteld kunnen worden en dat 'ophok-uren' hier geen onderdeel van zijn.

Daarnaast heeft de school bij het nemen van beslissingen ook een bepaalde verantwoordelijkheid. Zoals op landelijk niveau er altijd geluisterd wordt naar alle belanghebbenden en alle beslissingen

door diverse instanties, zoals door het parlement gecontroleerd worden, moeten scholen een aantal zaken ook goed regelen. Ten eerste moet ook de school luisteren naar en serieus in gesprek zijn met belanghebbenden, de leerlingen en ouders dus. Ten tweede vraagt autonomie om transparantie. Scholen moeten eerlijk zijn over hoe ze het onderwijs inrichten, beslissingen nemen en hoe ze gebruik maken van de beschikbare middelen. Tot slot pleit autonomie voor een degelijke inspectie vanuit overheidswege. Scholen moeten dus wel voldoen aan de gestelde basisvoorwaarden én aan de hierboven genoemde voorwaarden.

De overheid en de politiek hebben hierbij nog een andere taak. Vaak legt de overheid, onder invloed van politieke belangen, scholen toch een aantal zaken op die geheel of ten dele vanuit het rijk zijn vastgesteld. Een goed voorbeeld hiervan is de verplichte maatschappelijke stage. Men moet wel consequent zijn: als er vanuit de hierboven beschreven principes autonomie aan scholen gegeven wordt, dan is het onwenselijk dat er vervolgens bij een aantal onderwerpen van deze principes afgeweken wordt omdat dit goed past binnen het eigen politieke kader.

5.7 Transparantie

Het is van groot belang dat middelbare scholen transparant zijn in de informatie die zij beschikken over het functioneren van de school. Dit omdat deze gegevens een belangrijke rol kunnen spelen bij de schoolkeuze van groep 8 leerlingen. Ook is duidelijke informatie essentieel over het functioneren van de medezeggenschapsraad en de leerlingenraad. Toch pleit het LAKS ervoor dat transparantie daadwerkelijk leidt tot verhogen van de kwaliteit van het onderwijs en niet het ranglijstjesprincipe in de hand werkt. Informatie over scholen is van belang om het onderwijs te verbeteren maar mag nooit ten koste gaan van de (individuele) scholier. Het LAKS ziet een grote taak weggelegd voor de LAKS-monitor om gegevens over het functioneren van de school kenbaar te maken onder haar scholieren.

5.8 Onderwijsinspectie

Het LAKS is van mening dat het huidige systeem van inspecteren, waarbij een overwegend deel van het oordeel is gebaseerd op slagingspercentages, doorstroomcijfers en andere statistische analyses, geen goed systeem is. In het huidige inspectiebeleid kunnen in feite zwakke scholen, door hun toelatingsbeleid toch goed kunnen scoren op de indicatoren: een onwenselijke situatie. Het doel van de Onderwijsinspectie is kwaliteitsborging. Kwaliteit is het streven om het maximale uit leerlingen proberen te halen. Om te kijken of scholen dit doen, zou er hoofdzakelijk gekeken moeten worden wat een leerling heeft geleerd van het maximale wat die leerling kan leren in een jaar: het leerrendement. Daarnaast moet de inspectie actief het LOB traject op scholen controleren.

Bij het oordeel van de onderwijsinspectie is het van belang dat de onderwijsinspectie ook kijkt naar de gevoelsbeleving van leerlingen, ouders en docenten. Belangrijke factoren hiervoor zijn: het veiligheidsgevoel, sfeer, de leerbeleving van de leerlingen, inspraak van leerlingen, functioneren van de medezeggenschapsraad, tevredenheid over het rooster, de organisatie van een school, enz. Ook moet de onderwijsinspectie het gesprek aangaan met leerlingen, ouders en docenten en op deze wijze een totaal beeld van een school verkrijgen om vervolgens daar mede het oordeel op te baseren. Het doel van onderwijsinspectie moet dan ook zijn: het garanderen van hoogstaand onderwijs en het waarborgen van kwaliteit. Voorts moet de onderwijsinspectie excessen tijdig opsporen en aanpakken.

Deel 2

Inhoud

Hoofdstuk 1 Wat is LAKS

- 1.1 Doelstelling
- 1.2 Standpuntbegrenzing

Hoofdstuk 2 Leden

- 2.1 Streefaantal leden
- 2.2 Participatie van leden in de organisatie
- 2.3 Communicatie naar de leden
- 2.4 Taken en verantwoordelijkheden van de leden
- 2.5 Scholennetwerk

Hoofdstuk 3 Algemene ledenvergadering (ALV)

- 3.1 Presidium
- 3.2 Bestuur

Hoofdstuk 4 Faciliteiten

- 4.1 Secretariaat / medewerkers
- 4.2 Stichting COMBO
- 4.3 Financiën

Hoofdstuk 5 Overig

- 5.1 Internationale vertegenwoordiging
- 5.2 Promotie

Hoofdstuk I Wat is LAKS

1.1 Doelstelling

“Het doel van de vereniging is de positie van scholieren binnen het voortgezet onderwijs te verbeteren,” aldus de statuten. Het LAKS is in 1984 opgericht als een organisatie van, vóór en dóór scholieren. Ze vertegenwoordigt alle leerlingen van het voortgezet onderwijs. Het beïnvloeden van het onderwijsbeleid en het stimuleren van leerlingenparticipatie via trainingen en informatie zijn de belangrijkste hoofdtaken van het LAKS.

De organisatie kent een unieke structuur, doordat scholieren de organisatie besturen. Ook is het LAKS politiek onafhankelijk en wordt vanuit scholieren geredeneerd.

1.2 Standpunt begrenzing

Het LAKS is opgericht om de positie van scholieren binnen het voortgezet onderwijs te verbeteren. Het LAKS moet zich enkel en alleen op het voortgezet onderwijs en relevante beleidsterreinen, zoals andere onderwijsvormen van het VO, focussen. Het LAKS zal enkel standpunten onderschrijven en activiteiten ondernemen die direct of indirect te maken hebben met het VO. Daarnaast zal het LAKS zich ook niet bezighouden met activiteiten die eerder toebedeeld zijn aan een algemeen maatschappelijke jongerenclub.

Hoofdstuk 2 Leden

2.1 *Streefaantal leden*

Er wordt gestreefd naar 100% van de leerlingenraden die zich aansluiten bij het LAKS. Op deze manier wordt een ideale vertegenwoordiging gerealiseerd.

Het absolute minimum aantal leerlingenraden die gebruikmaken van hun stemrecht ligt rond de vijftien. Zakt het aantal leden hieronder, dan moet afgevraagd worden of de vertegenwoordiging van scholieren wel serieus verloopt.

2.2 *Participatie van leden in de organisatie*

Het is belangrijk dat leden zich gewaardeerd voelen binnen de organisatie. Dit betekent dat leden deel moeten kunnen nemen aan activiteiten maar ook dat ze deze zelf op moeten kunnen zetten. Voor nuttig, eigen initiatief moet binnen afzienbare tijd ook geld beschikbaar zijn. De organisatie moet flexibel genoeg zijn en een vast pakket van taken aanbieden aan de leden. Participatie moet verder mogelijk zijn, ongeacht of je wel of niet lid bent van een (aangesloten) leerlingenraad. Het LAKS moet een leuke organisatie zijn om actief mee bezig te kunnen zijn. Actieve leerlingen moeten zich thuis voelen in de organisatie.

Participatie op de algemene ledenvergaderingen moet zo groot mogelijk zijn. Het bestuur heeft hier de taak om participatie te bevorderen en om keuzemogelijkheden binnen plannen aan te bieden.

Buiten de algemene vergadering richt de participatie zich bijvoorbeeld op het participeren in commissies, het organiseren van activiteiten en ondersteuning bij projecten en bijeenkomsten.

2.3 *Communicatie naar de leden*

In de communicatie naar leden is het belangrijk dat de lijnen kort zijn. Het bestuur moet goed bereikbaar blijven voor problemen van leden en daar direct op reageren. Om de leden op de hoogte te houden van de activiteiten binnen de organisatie verstuurt de secretaris maandelijks een digitale nieuwsbrief naar alle leden.

Het is de taak van de secretaris een actueel ledenregister met contactgegevens bij te houden. Het is belangrijk dat de secretaris het duidelijke aanspreekpunt binnen de vereniging is. De secretaris bepaalt hoe de (schriftelijke en digitale) communicatie van de verschillende organen binnen het LAKS naar de leden verloopt. Daarbij dient hij de verschillende belangen in acht te nemen en geen beperkingen op te leggen. Voorop moet staan dat de secretaris het centrale aanspreekpunt voor leden is.

Leerlingenparticipatie en communicatie kunnen verder bevorderd worden doordat het LAKS zich bij aangesloten leerlingenraden laat zien, bijvoorbeeld tijdens trainingsdagen.

2.4 *Taken en verantwoordelijkheden van de leden*

Grof geschetst hebben de leden verschillende taken, deze zijn onder andere het steunen van de doelen van de vereniging, het kiezen van het bestuur en ledencommissies, het bepalen van de standpunten van de vereniging en het (actief) participeren in projecten en activiteiten.

De leden mandateren het bestuur en commissies om verschillende taken, zoals de dagelijkse gang van zaken, uit handen te geven, voortvloeiend vertrouwen.

2.5 *Scholennetwerk*

Deze paragraaf is specifiek opgenomen als waarschuwing. Verscheidene besturen uit de geschiedenis van het LAKS hebben namelijk geprobeerd om regionale afdelingen te maken. Dit is meerdere keren mislukt. Alleen initiatieven van leerlingenraden zelf en dus niet van het bestuur zouden ondersteund moeten worden. Als het bestuur toch zelf het voortouw wil nemen moet dit uitgebreid bediscussieerd worden met en uiteindelijk goedgekeurd worden door de leden.

Hoofdstuk 3 Algemene ledenvergadering (ALV)

3.1 Presidium

Het LAKS kent als jonge scholierenorganisatie een vrij formeel en bijzonder orgaan, namelijk het presidium. Deze gekozen voorzitters en notulisten van de LAKS congressen kunnen positief fungeren als onafhankelijke scheidsrechters. Het presidium mag echter nooit een controlerende rol spelen. Het bestuur moet onafhankelijk, vernieuwend en zonder druk van de vaak meer ervaren presidiumleden kunnen opereren.

3.2 Bestuur

Het bestuur van het LAKS geeft leiding aan de organisatie. Bij voorkeur wordt dit gedaan door vijf of zeven leden, zodat het aantal taken goed verdeeld kan worden. Het is de taak van het bestuur om ieder een duidelijke en eigen rol te geven door middel van portefeuilles. Dit zorgt voor de beste resultaten en bevordert de efficiëntie binnen een bestuur.

Het bestuur draagt een door de leden bepaald beleid uit, het vertegenwoordigt de vereniging zowel intern als extern en bestuurt de vereniging. Dat wil zeggen hetgeen dat noodzakelijk is om de vereniging zowel intern als extern goed te laten functioneren, waarbij gelet wordt op de doelstellingen, standpunten en maatschappelijke positie van de vereniging. Verder voert het bestuur in ieder geval de taken opgenomen in het HR uit. Het bestuur, gemandateerd door de leden, handelt uit eigen verantwoordelijkheid. Tot op zekere hoogte zijn leden echter verantwoordelijk voor het functioneren van het bestuur doordat zij het bestuursmandaat verleend hebben aan de individuen.

Het bestuur is verplicht zich te verantwoorden aan de mandaatverstrekker (de leden) door middel van in ieder geval de jaarstukken, bestaande uit een jaarverslag en financieel jaarverslag. Voorts dient de stand van zaken omtrent onlangs ingediende moties te worden gerapporteerd op de algemene vergadering en dient het bestuur zich op de najaars-ALV te verantwoorden over de verstreken periode vanaf de vorige ALV. Het zijn de leden waar de verantwoording zich naar richt en waar de bestuursleden verantwoording aan schuldig zijn. Controle en toezicht dienen ook uitgevoerd te worden door de leden op een algemene vergadering. Teneinde een goed beeld te kunnen vormen van de organisatorische of financiële voortgang kan er door de leden op verschillende manieren toezicht worden uitgeoefend. Dit toezicht beperkt zich tot het rapporteren van informatie aan de leden.

Hoofdstuk 4 Faciliteiten

4.1 *Secretariaat / medewerkers*

Het mooie aan het LAKS is dat vernieuwing vrij eenvoudig op kan treden en dat scholieren sterk invloed kunnen uitoefenen op de organisatie. De rol van de medewerkers moet dus hoofdzakelijk ondersteunend zijn. Bij aannane van een extra vaste medewerker of stagiaire moet goed gekeken worden of ook nieuwe bestuursleden het overzicht van de organisatie kunnen behouden. Verder is het natuurlijk logisch dat op het secretariaat de benodigde print-, kopieer-, computer-, vergader- en werkfaciliteiten aanwezig zijn.

4.2 *Stichting COMBO*

De financiën van het LAKS worden door stichting COMBO beheerd. COMBO is opgericht om het LAKS bestuur meer tijd te geven voor activiteiten die niets met administratie te maken hebben. Voorts faciliteert de stichting allerhande zaken als het kantoor en de financiële administratie. Tevens bewaakt de stichting de financiële en organisatorische continuïteit. Stichting COMBO bestaat uit zeven bestuursleden, vier jongerenbestuurders (gelijk verdeeld over LAKS en JOB) en drie externen. Zowel de voorzitter als de penningmeester van het LAKS hebben zitting in het bestuur van deze stichting. De bestuurders nemen plaats in het stichtingsbestuur op persoonlijke titel in de hoedanigheid als LAKS-bestuurder, dit zonder last of ruggespraak.

4.3 *Financiën*

De penningmeester van het LAKS is verantwoordelijk voor de financiën. COMBO heeft een ondersteunende functie wat de financiën betreft, het bestuur is leidend. Belangrijk is dat binnen COMBO onophoudelijk kritisch gekeken wordt naar de noodzaak en hoogte van uitgaven. Vooral de overhead-, bestuurs-, en ledenkosten dienen kritisch geanalyseerd te worden. Uiteindelijk gaat het om de activiteiten die voor de scholieren georganiseerd worden.

Verder moet het bestuur zich inzetten voor een goede reputatie op financieel gebied bij de grootste geldschieter: het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Het LAKS en stichting COMBO hanteren het principe dat er gestreefd wordt de begrotingsposten, die bijdragen aan de directe verenigingscontinuïteit (zoals de posten Leden en Bestuur), gelijkmatig over het boekjaar aan te wenden. Bij het indienen van moties van zowel leden als bestuur dient er zo veel mogelijk gekeken te worden naar de financiële (on)mogelijkheden van het voorstel en de inpassing binnen de structurele subsidies of projecten. De penningmeester dient de vergadering hier ook voldoende voor in te lichten.

Hoofdstuk 5 Overig

5.1 *Internationale vertegenwoordiging*

De tendens dat steeds meer zaken op Europees niveau besproken en beslist worden, gaat ook deels op voor het onderwijs. Daarom is het belangrijk dat het LAKS intensief contact heeft met buitenlandse scholierenorganisaties. Hierbij kan concreet gedacht worden aan de Oostenrijkse Schülerunion, de Vlaamse Scholierenkoepel en de Franse UNL. Bij het ondernemen van internationale activiteiten dient er gekeken te worden naar de relevantie voor Nederlandse scholieren en/of het LAKS. Europese vertegenwoordiging mag nooit een excuus zijn voor snoepreijes voor het bestuur en/of leden.

5.2 *Promotie*

Het is een illusie dat je alle scholieren van Nederland over het LAKS kunt vertellen. Wel moet gezocht worden naar manieren om het LAKS bij zoveel mogelijk scholieren bekend te maken. Bijvoorbeeld door het logo te plaatsen op de nieuwe culturele jongere pas. Ook de eindexamenklachtenlijn en diverse andere acties vormen een goede promotie.

Er mag echter geïnvesteerd worden in de zichtbaarheid van de organisatie. Hierbij moet gedacht worden aan het schrijven van (opinie)stukken in kranten of het verschijnen op scholierenzenders, bladen of websites. Om die reden dient een promotieteam het bestuur blijvend te adviseren. Deze commissie moet ook in staat zijn om zelfstandig activiteiten te organiseren.

Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS)

Postbus 1706 I
1001 JB Amsterdam

T 020-5244060
E info@laks.nl

Bezoekadres:
Westermarkt 2-V
1016 DK Amsterdam